

Хто такі «міленіали» і як досягнути кращих результатів при їхньому навчанні, зокрема, лекційному

К.М. АМОСОВА

22 січня 2018, Київ

«Наш підхід до освіти з часів
Ренесансу мало змінився від
середньої школи до коледжу
навчання здебільшого
здійснюється «інструктором»,
який читає лекцію в кімнаті,
заповненій студентами лише
деякі із яких звертають на нього
увагу»

Our approach to education has remained largely unchanged since the Renaissance: From middle school through college, most teaching is done by an instructor lecturing to a room full of students, only some of them paying attention.

Daphne Koller

«МІЛЕНІАЛИ» В КОНТИНІУМІ ПОКОЛІНЬ

Покоління	Роки народження	Умови формування
«Традиціоналісти» («ветерани»)	1922-1945	2-а Світова війна
«Бєбі - бумери»	1946-1964	економічне зростання, космос, гром.права
«Покоління Х»	1965-1980	екологія, глобалізація, наркотики, СНІД, дефіцит уваги батьків
«Міленіали» («покоління Y»)	1981-1999	інтернет і дївайси, тероризм , опіка батьків
«Покоління Z»	2000-....	віртуальний світ

?

НАСКІЛЬКИ ВИ ВІДПОВІДАЄТЕ «МІЛЕНІАЛАМ» ЗА ДИГІТАЛЬНІСТЮ

За кожне «так» - 1 бал

1. Користуєтесь електронною поштою?
2. Зареєстровані на Facebook ?
3. Читаєте Вікіпедію ?
4. Користуєтесь смартфоном на iOS, Android або Windows Phone?
5. Дивитесь YouTube?

?

НАСКІЛЬКИ ВИ ВІДПОВІДАЄТЕ «МІЛЕНІАЛАМ» ЗА ДИГІТАЛЬНІСТЮ

- 6. Приймаєте участь в онлайн дискусіях, коментуєте новини чи публікації в соцмережах?**
- 7. Редагуєте Вікіпедію?**
- 8. Користуєтесь Instagram?**
- 9. Користуєтесь месенджерами на кшталт Viber, Telegram або Whatts App?**
- 10. Користуєтесь інтернет-банкінгом?**

НАСКІЛЬКИ ВИ ВІДПОВІДАЄТЕ «МІЛЕНІАЛАМ» ЗА ДИГІТАЛЬНІСТЮ

8-10 балів: Ви - digital-native

5-7 балів: Ви - digital immigrant

≤ 6 балів: Ви - луддит

КУЛЬТУРНІ МЕСИДЖІ ПОКОЛІНЬ

«БУМЕРИ»	«МІЛЕНІАЛИ»
Будь там, де треба, і роби якнайкраще	ти – особливий
Поважай авторитети та старших	будь собою
Тримайся місця роботи і підіймайся по щаблям	будь щасливим, радій життю
Важка робота принесе винагороду, “час – гроші”	будь милим (nice)
	вір у себе
	покоління «Я! Я! Я!»

НА ПІДХОДІ – ПОКОЛІННЯ Z

- фокус на безпеку і гроші
- індивідуалізм
- затримка віку дорослішання
- життя в віртуальному світі відключає від справжньої дружби

**ЯК ЕФЕКТИВНІШЕ
НАВЧАТИ
«МІЛЕНІАЛІВ» ?**

СТИЛЬ НАВЧАННЯ І УПОДОБАННЯ «МІЛЕНІАЛІВ»

- «дигітальність»
- налаштовані на практичні аспекти («hand-on learners»)
- «microlearning»
- «multitasking»
- «навчання разом з розвагою» («edutainment»)
- Тісний контакт і симпатія викладачів

TWELVE TIPS

Twelve tips for facilitating Millennials' learning

DAVID H. ROBERTS, LORI R. NEWMAN & RICHARD M. SCHWARTZSTEIN
Harvard Medical School, USA

Milieu in Dental School and Practice

Factors Associated with the Satisfaction of Millennial Generation Dental Residents

Hwai-Tai C. Lam, Ph.D.; Terry G. O'Toole, D.D.S.; Patricia E. Arola, D.D.S., M.H.A.;
T. Michael Kashner, Ph.D., J.D., M.P.H.; Barbara K. Chang, M.D., M.A.

Teaching Radiology in the Millennial Era

Priscilla J. Slanetz, MD, MPH, FACR, Justin Kung, MD, Ronald L. Eisenberg, MD, JD

YouTube as a Platform for Publishing Clinical Skills Training Videos

David Topps, MD, Joyce Helmer, EdD, and Rachel Ellaway, PhD

Beth Israel Deaconess
Medical Center

A teaching hospital of
Harvard Medical School

TWELVE TIPS

Twelve tips for using Twitter as a learning tool in medical education

SARAH EDITH FORGIE, JON P. DUFF & SHELLEY ROSS

University of Alberta, Canada

Beth Israel Deaconess
Medical Center

A teaching hospital of
Harvard Medical School

ЯК ЕФЕКТИВНІШЕ НАВЧАТИ «МІЛЕНІАЛІВ»: ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ

- **чітко формулювати навчальні цілі і завдання для самостійної роботи, пошуку інформації тощо**
- **надавати практичну «прив'язку» всім навчальним активностям**
- **використовувати заняття не для переказу фактів, а для набуття компетентності їхнього застосування для вирішення задач («problem-based learning», симуляційні заняття, інше)**

РОЛЬ ВИКЛАДАЧА

«Основний обов'язок університету по відношенню до студента – надати йому таких викладачів, які змусять його зрозуміти, що його відповідальність за прогрес (в навчанні) лежить виключно на ньому, і більше ні на кому»

Whinall, британський анатом, 1933

ВИКЛАДАЧ «МІЛЕНІАЛІВ»

- не «поширювач інформації» (для цього є Google!), а фасилітатор її застосування і той, хто створює «унікальний навчальний досвід»
- Розпочинає навчання з обговорення «правил», в т.ч. щодо критеріїв оцінювання і професійної поведінки. Показує зразок професіоналізму сам
- Запорука успіху – демонстрація інтересу і поваги до особистостей студентів, в т.ч. – надання каналу зв'язку в позааудиторний час

«ЗВОРОТНІЙ ЗВ'ЯЗОК»

- **Студенту від викладача: має починатися з позитиву зміст та форма критики мають строго контролюватися і завершатися узгодженням плану виправлення**
- **«Зворотній зв'язок» викладачу від студентів має бути рутинною практикою викладання. Не ставайте в «захисну позу»!**

ЧОМУ І ЯК МИ МАЄМО ЗМІНИТИ ЛЕКЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ?

«Деякі люди говорять уві сні.

Лектори говорять в той час, коли

інші сплять» - Альберт Камю

**«Читання лекцій – це такий
чарівний процес, шляхом якого
контент зошиту професора
через інструмент ручки
переноситься в зошит студента,
не проходячи крізь мізки обох»**

Lecturing is that mysterious process by means of which the contents of the note-book of the professor are transferred through the instrument of the fountain pen to the note-book of the student without passing through the mind of either.

Harry Lloyd

Book, Mean, Mind

?

ЯКА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛЕКЦІЙ, ПОРІВНЯНО З ПРАКТИЧНИМИ ЗАНЯТТЯМИ?

А. Лекція більш ефективна

В. Лекція менш ефективна

С. Вони однаково ефективні

Д. Не знаю

Е. Мене це не хвилює

«ВЕЛИКИЙ ОБСЯГ ЛЕКЦІЙНОГО НАВЧАННЯ МОЖЕ ШКОДИТИ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ»

High Educ (2010) 60:287–300
DOI 10.1007/s10734-009-9300-3

Learning more by being taught less: a “time-for-self-study” theory explaining curricular effects on graduation rate and study duration

Henk G. Schmidt · Janke Cohen-Schotanus · Henk T. van der Molen ·
Ted A. W. Splinter · Jan Bulte · Rob Holdrinet · Herman J. M. van Rossum

*Великий обсяг лекційного навчання
може шкодити ефективності вищої освіти*

Published online: 30 December 2009

© The Author(s) 2009. This article is published with open access at Springerlink.com

Abstract In this article, an alternative for Tinto’s integration theory of student persistence is proposed and tested. In the proposed theory, time available for individual study is considered a major determinant of both study duration and graduation rate of students in a particular curriculum. In this view, other activities in the curriculum, in particular lectures, constrain self-study time and therefore must have a negative impact on persistence. To test this theory, we collected study duration and graduation rate information of all—almost 14,000 students—enrolled in eight Dutch medical schools between 1996 and 1998. In

Кореляція між % закінчивших медичні виші студентів (відносно вступивших) з щотижневою тривалістю:

- лекцій: $r = -0,45, p < 0,01$
- Різного роду в малих групах: $r = 0,02 - 0,15, p > 0,05$
- Самостійного навчання: $r = 0,44, p < 0,01$

Table 3 Pearson product-moment correlations between curriculum process and curriculum output measures of eight schools and ten generations of Dutch medical students entering between 1989 and 1998

	Graduation rate	Study duration	Lectures	Tutorials	Practicals
Study duration	-.56**				
Lectures	-.45**	.27*			
Tutorials	-.02	-.02	-.39**		
Practicals	-.15	.14	-.31**	.04	
Time for self-study	.44**	-.48**	-.82**	.17	.24*

* The correlation is statistically significantly different from zero at the $p < .05$ level; ** statistical significance at the $p < .01$ level

ПОЗИТИВИ ЛЕКЦІЇ

- дешевизна
- надання найсвіжішої інформації
- надання ясного пояснення складних концепцій

! Але: лише за умови чіткого і нешвидкого викладання і збереження уваги слухачів

НЕГАТИВИ ЛЕКЦІЇ

- не залучають до активного навчання
- не розвивають критичне мислення
- низька відвідуваність (до 50 % в Європі !!)
- ризик відмови від читання підручників, де матеріал викладений більш повно
- відкладання в довготривалій пам'яті (через місяць) менше приблизно 3%
- втрата уваги і відповідно, запам'ятовування через 20 хв. !!!

ДИНАМІКА УВАГИ І СПРИЙНЯТТЯ ЛЕКЦІЇ В ЧАСІ І ЕФЕКТ «АКТИВІЗАЦІЇ»

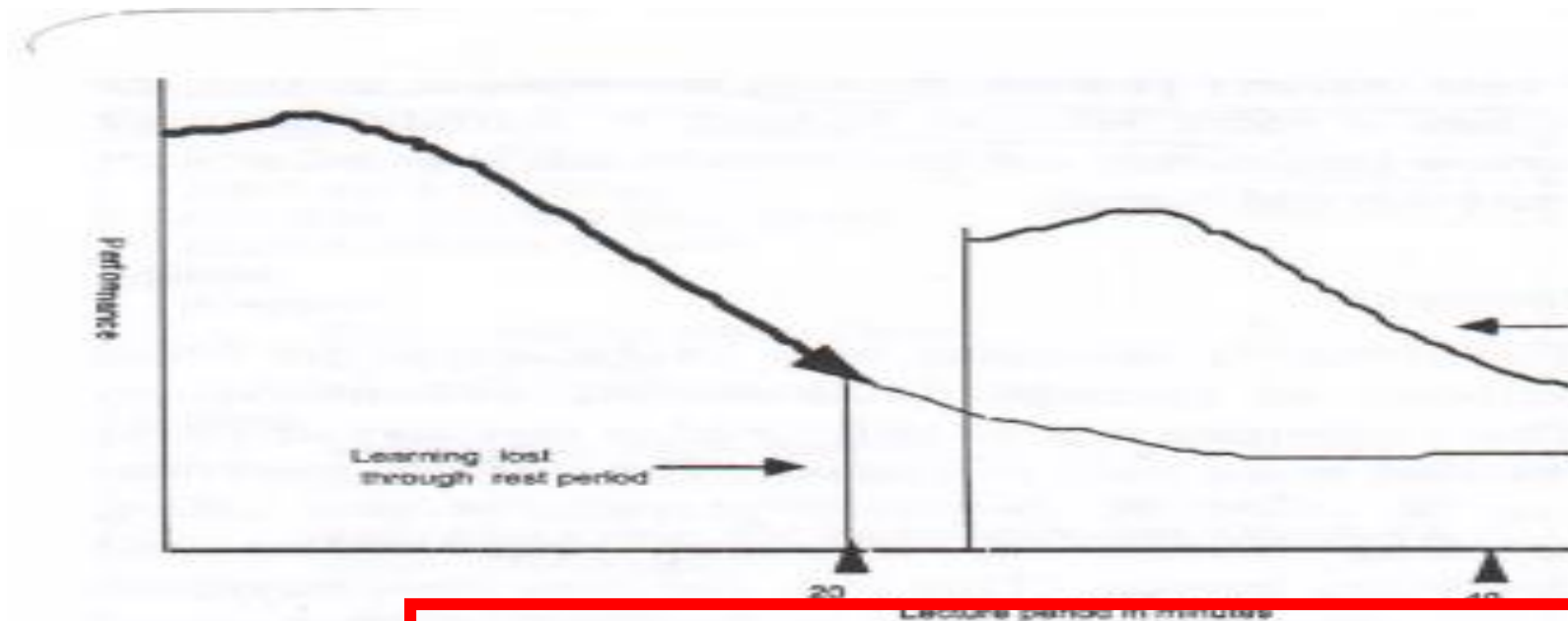

Figure 6. Effects of changing activity on student performance in a lecture.

Notes: Performance declines during a lecture but it can be improved by varying student activity.

Source: Based on Bligh (2000), who developed this explanation from a review of empirical research on attention and learning.

«Більшості людей лекція набридає через 10 хвилин.

Розумні досягають цього через 5 хвилин.

Розсудливі люди взагалі не ходять на лекції»

Leacock, канадський сатирик

ТОМУ – 2 ВАРІАНТИ:

Vermont Medical School Says Goodbye To Lectures

BY AUDIE CORNISH / PEOPLE / AUDIE CORNISH / AUG 2, 2017

[Tweet \(http://twitter.com/intent/tweet?](http://twitter.com/intent/tweet?uri=http%3A%2F%2Fwww.tinypurl.com%2F7fvdokh&text=Vermont%20Medical%20School%20Says%20Goodbye%20To%20Lectures)

[uri=http%3A%2F%2Fwww.tinypurl.com%2F7fvdokh&text=Vermont%20Medical%20School%20Says%20Goodbye%20To%20Lectures](http://twitter.com/intent/tweet?uri=http%3A%2F%2Fwww.tinypurl.com%2F7fvdokh&text=Vermont%20Medical%20School%20Says%20Goodbye%20To%20Lectures)

[Share \(http://facebook.com/sharer.php?](http://facebook.com/sharer.php?u=http%3A%2F%2Fwww.tinypurl.com%2F7fvdokh&t=Vermont%20Medical%20School%20Says%20Goodbye%20To%20Lectures)

[u=http%3A%2F%2Fwww.tinypurl.com%2F7fvdokh&t=Vermont%20Medical%20School%20Says%20Goodbye%20To%20Lectures](http://facebook.com/sharer.php?u=http%3A%2F%2Fwww.tinypurl.com%2F7fvdokh&t=Vermont%20Medical%20School%20Says%20Goodbye%20To%20Lectures)

[Google+ \(https://plus.google.com/share?url=http%3A%2F%2Fwww.tinypurl.com%2F7fvdokh\)](https://plus.google.com/share?url=http%3A%2F%2Fwww.tinypurl.com%2F7fvdokh)

[Email \(mailto:?\)](mailto:?subject=Vermont%20Medical%20School%20Says%20Goodbye%20To%20Lectures&body=http%3A%2F%2Fwww.tinypurl.com%2F7fvdokh)

[subject=Vermont%20Medical%20School%20Says%20Goodbye%20To%20Lectures&body=http%3A%2F%2Fwww.tinypurl.com%2F7fvdokh](mailto:?subject=Vermont%20Medical%20School%20Says%20Goodbye%20To%20Lectures&body=http%3A%2F%2Fwww.tinypurl.com%2F7fvdokh)

(http://mediad.publicbroadcasting.net/p/shared/npr/styles/x_large/nprshared/201708/541433961.jpg)

або: використовуємо всі

можливі засоби для

підвищення ефективності

лекцій !

ТОП 5, ТОГО ЩО НАЙЧАСТІШЕ ДРАТУЄ СЛУХАЧІВ – МЕДИКІВ В ЛЕКЦІЇ (n = 603)

1. Лекція обмежується читанням лектором своїх слайдів – 73 %
2. Текст слайдів - в вигляді повних речень, а не пунктів – 51%
3. Недоступний для читання шрифт – 48 %
4. Вибір кольорів в слайдах утруднює читання – 26 %
5. Надскладні таблиці або графіки – 26 %

ВИСНОВКИ

- Нинішні студенти мають властиві їхньому поколінню «міленіалів» уподобання, щодо стилю навчання, які ми маємо врахувати
- Лекції поступаються за ефективністю практичним заняттям і самопідготовці, особливо – у слухачів – «міленіалів»
- Цілеспрямоване використання засобів підтримки уваги слухачів, зокрема, обмеження часу до 45 хвилин, кейсів і інтерактивну, дозволяє підвищити ефективність лекцій

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. БОГОМОЛЬЦЯ

НАКАЗ

м. Київ

№

17.01.2018

14

**Про заходи з удосконалення
підготовки та проведення лекцій
в Університеті**

На виконання рішень ректорату від 18.12.2017 (протокол № 13/5), Вченої ради НМУ імені О.О. Богомольця від 20.12.2017 (протокол № 7), з метою підвищення якості проведення лекційних занять в Університеті,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити основні вимоги до підготовчого етапу, структури лекції, презентації лекції та навичок лектора (Додаток 1).
2. Запровадити з весняно-літнього семестру 2017/2018 н.р. читання лекцій для студентів у форматі 45 хвилин.
3. Затвердити форму анкети для оцінки лекції студентом (Додаток 2).
4. Завідувачам кафедр Університету забезпечити:
 - 4.1. Інформування щодо змісту цього наказу науково-педагогічних працівників кафедр **до 29 січня 2018 року**;
 - 4.2. Запровадження затверджених п. 1 цього наказу вимог **з 29 січня 2018 року**.
 - 4.3. Аналіз результатів анонімного анкетування кожного лектора та його обговорення на методичних нарадах кафедри щосеместрово. Включення цього аналізу до щорічного звіту за результатами роботи кафедри.
5. Деканам та членам Вчених рад факультетів Університету враховувати дотримання вимог, затверджених п. 1 цього наказу кандидатами на посади професорів та доцентів кафедр під час розгляду конкурсних питань.
6. Начальнику навчально-методичного відділу забезпечити:
 - 6.1. Оприлюднення цього наказу на офіційному сайті Університету;
 - 6.2. Складання розкладу навчальних занять на весняно-літній семестр 2017/2018 н.р. з урахуванням п. 2 цього наказу.
7. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

**Ректор
член-кореспондент НАМН України,
професор**

К.М. Амосова